DANMARKS STATISTIK

Statistikdokumentation for Priser og prisindeks for jordbrug 2025

Danmarks Statistik
Sankt Kjelds Plads 11
2100 København Ø

DANMARKS STATISTIK

1 Indledning

Formålet med denne statistik er at belyse udviklingen i jordbrugets priser og prisindeks. Indeks for jordbrugets salgsprodukter belyser prisudviklingen for både vegetabilske og animalske salgsprodukter samt tjenesteydelser. En del af statistikken er beregnet tilbage til 1956, men er i sin nuværende form sammenlignelig fra 1970, hvor der er taget udgangspunkt i den udvidede definition af landbrugets bruttofaktorindkomst, som omfatter landbrugsprodukter (herunder pelsskind), gartneriprodukter og produkter fra jagt og biavl.

2 Indhold

Priser og prisindeks for jordbrug er en opgørelse af jordbrugets priser og prisindeks, for primærproducenternes salgsprodukter og de produkter og tjenesteydelser, inkl. investeringsgoder, som de køber. Statistikken er både en månedlig, kvartalsvis og årlig opgørelse. Statistikken omfatter både priser i landbrug og gartneri.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken består dels af en række faktiske priser og dels af indeks. Indeks for de enkelte produkter sammenvejes til delindeks samt et samlet indeks for salgsprodukter og et samlet indeks for forbrug i produktionen, samt faste investeringsgoder i jordbruget. Indeks beregnes med udgangspunkt i et basisår, som udskiftes med 5 års mellemrum. Indeksenes aktuelle basisår er 2020=100.

Statistikken følger stort set de samme varegrupper som ved opgørelsen af landbrugets bruttofaktorindkomst, dog undtaget eksempelvis sekundære produkter, maskinstationsydelser og indirekte bankomkostninger. Omvendt - og ganske væsentligt - indeholder statistikken udviklingen i priserne på investeringsgoder i landbruget, dvs. i maskiner, inventar, bygninger og grundforbedringer.

Målepunktet for informationer er ved salgsprodukters levering fra bedrift (ab gård) og ved forbrugsmidlers ankomst til bedriften (an gård). Der er således tale om priser for varer hentet eller leveret ved bedriften.

Statistikkens formål er at belyse aktuelle forskydninger i primærlandbrugets priser, som indikation på udviklingen i landbrugets økonomi.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Grupperingeren der følges er hovedbranche 01, Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri. For nærmere beskrivelse se Dansk Branchekode DB07.

2.3 Sektordækning

Landbrug og gartneri.

2.4 Begreber og definitioner

Ab gård: Prisen ab gård er prisen på salgsprodukterne fx. slagtesvin, når de forlader bedriften (gårdspladsen/matriklen).

An gård: Prisen an gård er prisen på forbrugsmidler/varer fx. såsæd, når de ankommer til bedriften (gårdspladsen/matriklen).

Investeringsgoder i landbruget: priserne på investeringsgoder i landbruget, dvs. i maskiner, inventar, bygninger og grundforbedringer

Maskinstationsydelser:

2.5 Enheder

Enhederne i statistikkerne er de produkter som primærproducenterne sælger og produkter og tjenesteydelser, som producenterne køber. Salgsprodukter opgøres i 100 kg (f.eks. korn, grøntsager, kød) og stk. eller 100 stk. (f.eks. smågrise og potteplanter). Endvidere på omkostningssiden bl.a. 100 kWh (el) og 1000 l (olie).

2.6 Population

Populationen består af de varer og tjenesteydelser, som primærproducenterne sælger og køber.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Statistikken dækker tidsperioden fra 2005 og frem for månedspriserne for udvalgte landbrugsprodukter. Statistikken dækker tidsperioden 2020 og frem for kvartals- og årsindeks. Ældre data foreligger og kan findes i nedlagte tabeller i statistikbanken. Derudover findes data i publikationen Landbrugsstatistik .

2.9 Basisperiode

Basisår skiftes hvert 5. år. Frem til 2023 anvendes 2015=100. Fra og med 2024 er 2020=100 anvendt som basisår.

2.10 Måleenhed

Månedspriser angives i absolutte værdier, altså kroner. For kvartaler måles prisudviklingen som indeks. Priserne er uden moms.

2.11 Referencetid

Kalendermåned, kvartal og kalenderår.

2.12 Hyppighed

Månedligt, kvartalsvis og årligt.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Indsamlingshjemmel kan findes i Lov om Danmarks Statistik § 1 , jf. lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. december 1992 med de ændringer, der følger af § 1 i lov nr. 295 af 2. maj 2000.

Grundlaget for at indsamle prisoplysninger på jordbrugsområdet er overordnet EU's rådsforordning om nationalregnskabsstatistik, samt forordninger i relation til produktions oplysninger og opgørelse af landbrugssektorens økonomi, herunder i Parlamentets og Rådets forordning 138/2004 om landbrugsregnskaber i fælleskabet samt retsakter vedrørende animalsk produktion. Der er i EU udarbejdet en manual for opgørelsen af kvartalsvise indeks i relation til statistikken *Agricultural Prices and Indices*.

2.14 Indberetningsbyrde

Da der er tale om meget forskellige typer af indberetninger, heraf en del via landbrugets organisationer, og der er ikke opgjort en samlet indberetningsbyrde. Nogle af kilderne til Priser og prisindeks for jordbrug er indsamlet til anden statistik.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan fås ved henvendelse til Danmarks Statistik. Se mere på emnesiden for Priser og prisindeks for Jordbrug.

3 Statistisk behandling

Data til denne statistik indsamles med forskellig hyppighed fra flere kilder. De indsamlede data gennemgår en simpel validering. Når data er valideret, sker der en aggregering for en del af data før offentliggørelse, mens andre data offentliggøres direkte.

3.1 Kilder

Priserne på jordbrugets salg og køb af varer indsamles hovedsagelig på månedsbasis og kvartalsvis og er især baseret på indberetninger fra virksomheder, som handler med producenterne i det primære jordbrug, fx foderstofhandlere. Herudover anvendes der bl.a. oplysninger fra brancheorganisationer, offentlige myndigheder og noteringer for jordbrugsspecifikke forhold.

Som prisgrundlag for diverse omkostninger bl.a. energi, vedligeholdelse, tjenesteydelser og investeringsgoder hentes data fra Danmarks Statistiks generelle prisstatistikker. Oplysninger om slagtninger og eksport af levende dyr, mælk indvejet på mejerier, æg indvejede på ægpakkerier kommer fra administrative registre.

Mere information kan findes i statistikdokumentationerne Slagtedyr og kødproduktion, Mælk og mejeriprodukter, Ægproduktion. Mere fyldestgørende oplysninger findes i ordforklaringen på de sidste sider i Jordbrugets prisforhold.

3.2 Indsamlingshyppighed

Data indsamles både hver uge, måned og kvartal. Der forekommer enkelte indsamlinger på årsbasis, såsom planteskoleplanter, krydderurter, løn og jordpriser.

3.3 Indsamlingsmetode

Der anvendes webspørgeskema via http://www.Virk.dk, registerdata og noteringer.

3.4 Datavalidering

De indkomne data holdes op imod foregående perioder og historiske data, samt aktuel viden, indsamlet på området fra fagblade, så urealistiske udsving i priserne opdages.

DANMARKS STATISTIK

3.5 Databehandling

Der udgives absolutte tal og indekserede tal (både totalindeks og delindeks) for priser i jordbruget. De absolutte tal behandles ikke, men gennemsnittet af de indsamlede tal publiceres uden videre behandling. De indekserede tal vægtes ud fra bruttofaktorindkomstens størrelse for de enkelte varer i basisåret 2020. Endvidere foregår der en vægtning på måneder og kvartaler, baseret på en individuel vurdering for størrelsen af salget i hver måned i hele året 2020, der ligger til grund for vægtningen for de enkelte varer. Såfremt en varegruppes salg skulle ændre sig markant, kan vægtningen give en vis skævvridning i forhold til den enkelte vares reelle betydning, og derved give et skævt billede af den virkelige verden. Dette er uundgåeligt, men følges nøje og søges udjævnet inden for rammerne af indsamlings- og vægtsystemet. Endvidere ændres omfanget også med ændringen af basisår hvert 5. år, hvor alle vægte og varegruppernes sammensætning revurderes.

Udgangspunktet for vægtning ved beregning af total- og delindeks for salgsprodukter og forbrug i produktionen er de enkelte produktværdier i opgørelsen af landbrugets bruttofaktorindkomst og tilsvarende i EU's Economic Accounts for Agriculture. Disse opgørelser er baseret på mængde- pris- og værdioplysninger fra en række kilder.

Vægtgrundlaget er landmænds salg og køb i basisåret (referenceperioden), inklusive handel mellem jordbrugsbedrifter. Den beregnede interne omsætning på jordbrugsbedrifter indgår ved beregning af de indeks, der offentliggøres ved belysning af landbrugets bruttofaktorindkomst. Ved indeks for investeringer anvendes værdierne for jordbrugsinvesteringer i basisåret. Underopdeling af inventar er dog estimeret ved hjælp af andre kilder.

Ved beregning af månedlige indeks for salg og forbrug i produktionen tages der hensyn til, at køb og salg af nogle produkter, fx korn, frugt og grønt, er sæsonbestemt. Hvor der ikke eller kun i uvæsentligt omfang er forskelle i omsætning måneder imellem, er vægten for måneden for produktet 1/12 af årsvægten. Ved produkter med stor variation over året, fordeles årsvægten ud fra basisårets omsætning på de 12 måneder, evt. dog kvartalsvis eller på halvår, afhængig af tilgængelig information og væsentlighed.

Ved indeks, hvor priser for flere enkeltprodukter danner indeks for en vare (fx indgår der priser for flere slags kvæg i en samlet pris for kvæg), sker sammenvejningen ved en opdeling af varens vægtgrundlag i værdi for enkeltprodukter. I nogle tilfælde finder der informationer for det fulde produktsortiment, i andre tilfælde repræsenteres mindre betydende produkter gennem andre.

Årsindeks dannes ud fra det datagrundlag, der vurderes at være det mest retvisende. Hvor der fra dataleverandører foreligger mængde- og prisinformationer for året, anvendes sådanne. I øvrige tilfælde anvendes de månedlige indeks vejet med de månedsfordelte vægte til beregning af årsindeks. Ved beregning af del- og totalindeks på årsbasis, og derefter sammenvejes til aggregerede indeks på årsbasis.

3.6 Korrektion

Der korrigeres som udgangspunkt ikke, dog vægtes priser efter sæsonens betydning.

4 Relevans

Statistikken anvendes af landbrugets organisationer og ministerierne til at følge prisudviklingen indenfor erhvervet samt som grundlag for diverse analyser og prognoser. Statistikkens grunddata og resultater anvendes også på andre statistikområder i Danmark Statistik, fx til opgørelsen af landbrugets bruttofaktorindkomst, som bruges i Nationalregnskabet.

4.1 Brugerbehov

Primære brugere er EU, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og landbrugets organisationer. Priserne og indeksene anvendes endvidere i forbindelse med opgørelsen af landbrugets bruttofaktorindkomst.

4.2 Brugertilfredshed

Der er en rådgivende arbejdsgruppe for regnskabsstatistik for jordbrug, hvor brugerne kan komme med kommentarer til Jordbrugets Prisforhold. Brugerne udtrykker tilfredshed med statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Statistikken er omfattet af krav fra EU (forordninger og guidelines) mht. bl.a. branchedækning, detaljeringsgrad, hyppighed og udgivelsestider. Danmarks Statistik opfylder alle disse krav. Nogle indeks indgår ikke i populationen fordi varerne er af en særlig karakter, eller fordi omsætningen er for ringe. Andre deleindeks indgår i stikprøven, men offentliggøres ikke pga. diskretioneringshensyn.

5 Præcision og pålidelighed

For nogle produkter, fx gartneriprodukter, er der en meget bred vifte af kvaliteter og varetyper, hvilket kan gøre det vanskeligt at sikre prisindeksenes kontinuerlige repræsentativitet. For de produktionsfaktorer, hvor prisudviklingen baserer sig på den generelle prisstatistik, kan der være særlige forhold vedrørende jordbruget, som ikke afspejles. I øvrigt henvises til statistikdokumentationerne: Landbrugets bruttofaktorindkomst, Mælk og mejeriprodukter, Slagtedyr og kødproduktion samt Æg. Pga. af den store variation i kilder og variable kan der ikke meningsfyldt foretages usikkerhedsberegninger for prisindeks under ét. For de mest betydende varer, fx mælk og kød, foreligger der næsten fuldstændig information og dermed ingen usikkerhed. Priser på korn og foderstoffer er baseret på over 70 pct. af omsætningen og usikkerheden antages derfor for at være lav. Resultaterne er overordnet mest sikre vedrørende salgsproduktion, mens der er flere usikkerhedskilder vedrørende forbrug i produktion og for investeringsgoder.

5.1 Samlet præcision

Den samlede pålidelighed må betegnes som god, især for produkter med stor betydning.

DANMARKS STATISTIK

5.2 Stikprøveusikkerhed

Hvor det er muligt, indhentes fuldstændige informationer for en vare, for eksempel frøfirmaernes køb af landbrugets frøhøst eller mejerier køb af mælk hos landmænd. I en række andre tilfælde arbejdes med et repræsentativt udsnit af agenter og enkeltprodukter.

Eksempelvis er salgspriser på korn baseret på informationer opdelt på kornarter fra de største korn- og foderfirmaer, som dækker over 90 pct. af omsætningen, mens fx indeks for grønsagspriser er baseret på indberetninger fra de største grossister om deres betaling til avlerne for de mest betydende grøntsager.

De valgte fremgangsmåder er valgt ud fra hensynet til statistisk sikkerhed, væsentlighed, og mulighed for indsamling af data samt ud fra ønsket om en lav respondentbyrde ved at indberettet til Danmarks Statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Indeksene er ikke fuldt sammenlignelige over længere tid (udviklingskonsistente), medmindre der er tale om indeks for homogene enkeltprodukter. Sammenligneligheden påvirkes af, at vægtgrundlaget for sammenvejningen af indeks for salgsprodukter og forbrug i produktionen ændrer sig i forbindelse med re-baseringen hvert femte år.

Usikkerheden ved indeks over mange år vil øges med det antal år, der belyses, da der sker løbende ændringer i vægtgrundlag (ved rebaseringer) og i produkters kvalitative egenskaber. Kvalitetsfaktoren har ikke mindst betydning for indeks for investeringer, da den teknologiske udvikling betyder nye produkter, der adskiller sig væsentligt fra tidligere. Men også enkelte varer fx plantebeskyttelsesmidler kan have store kvalitetsændringer.

Vægtgrundlagets udgangspunkt kan ændre sig væsentligt, hvilket kan give skævheder. I basis året kan der være varer, som efterfølgende ændrer sig meget. For eksempel havde minkskind i 2015 en høj pris, og samtidig var der en stor produktion, dvs. vægten blev høj. Siden er prisen faldet ekstremt og det har også påvirket produktionen.

Produktionen indenfor det enkle område kan ligeledes ændre sig ekstremt. Fx svineproduktion, hvor antallet af slagtede svin i forhold til eksporterede smågrise har ændret sig meget.

Det kan forekomme, at en vare ændrer karakteristika i perioden mellem rebaseringer, men i øvrigt må anses for at være samme vare. Såfremt det er muligt at finde grundlag for at beregne den kvalitetsbetingede forskydning i pris, korrigeres der herfor.

Indeksberegningen forudsætter indberettede informationer for alle enkeltprodukter for alle årets måneder med salg og køb. Denne forudsætning vil ikke altid være opfyldt. I nogle tilfælde er informationer forsinkede, i andre tilfælde lykkes det ikke at få informationen.

Den konkrete håndtering af datamangler sker ved en af følgende løsninger, idet der er en prioritering i rækkefølgen: • Måneder, hvor der erfaringsmæssigt ofte ikke er data, indgår ikke i beregningerne. • En virksomhed, som ikke har leveret data, udelades af beregningen i pågældende periode. • Der anvendes et gennemsnit af foregående og følgende måned. • Der anvendes en pris eller mængde baseret på et fagligt skøn ud fra historisk viden.

Anvendte erstatningsinformationer opdateres med de relevante data, såfremt disse indkommer på et senere tidspunkt.

DANMARKS STATISTIK

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på Adfærdskodeks for europæiske statistikker. Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Statistikken Priser og prisindeks for jordbrug benyttes bredt af nationale og internationale aktører. Den bygger på virksomhedsindberetninger og publiceres regelmæssigt 6 uger efter referencetidspunket for månedlige indeks og kvartalsindeks, og omkring 18 uger efter referenceåret for årsindekser. Fra 2025 er der indført en ny metode for gødningspriser, hvor virksomheder indberetter samlede mængder og værdier i stedet for produktpriser. Dette medfører et databrud, som begrænser sammenligneligheden over tid for prisindeks for gødning. Databruddet sker fra 1. januar 2025 og betyder, at prisindeks for gødning for 2025 og frem ikke kan sammenlignes én til én med prisindeks for gødning før 2024.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med Danmarks Statistiks revisionspolitik. De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

I forbindelse med rebaseringen hvert femte år gennemgås listen med enkeltprodukter for at sikre, at der er en bred dækning af en varepris. Her vil der typisk ske udskiftninger af sortimentet, sådan at der alene optræder enkeltprodukter med relativt stor betydning. Det medfører normalt, at kun få enkeltprodukter vil udgå af handelen inden næste rebasering.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelser i forhold til de annoncerede udgivelsestider.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

De første data er foreløbige, og korrektioner kan således finde sted ved opdatering. Statistikkerne er endelige efter 2 år.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelser i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Statistikken er i sin nuværende form sammenlignelig fra 2005 og frem. Prisindeksene rebaseres cirka hvert femte år, senest i 2024 med basisåret 2020=100, hvilket begrænser den fulde sammenlignelighed over lange perioder. Fra 2025 er der indført en ny metode til indsamling af gødningspriser, hvilket medfører et databrud, der dog kun berører prisindekset for gødning. Det samlede prisindeks for jordbrugets forbrug vurderes fortsat at være sammenligneligt over tid. Statistikken følger fælleseuropæiske retningslinjer og er dermed sammenlignelig med tilsvarende statistikker i andre EU-lande.

7.1 International sammenlignelighed

Der leveres hver kvartal og år data til EU's statistikbureau Eurostat. Data for samtlige EU-lande kan findes på Eurostat. Alle EU-lande er underlagt samme regler således, at statistikkerne produceres efter fælles retningslinjer og principper.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Prisindeks er ikke fuldt sammenlignelige over en længere tidsrække, idet indeks rebaseres ca. hvert 5. år. Den seneste rebasering (2020=100) er gennemført i 2024. Fra 1. januar 2025 er der indført en ny metode for indsamling af gødningspriser, hvilket medfører et databrud i prisindekset for gødning fra 2024 til 2025 i basisåret 2020=100. Databruddet har kun begrænset betydning, da gødning vægter lavt i det samlede prisindeks for jordbrugets forbrug.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

For udvalgte landbrugsprodukter, belyses disse endvidere af Videncentret for Landbrug, SEGESsamt Landbrug & Fødevarer.

7.4 Intern konsistens

Ikke relevant for denne statistik.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives årligt i Nyt fra Danmarks Statistik om *Jordbrugets prisforhold*. I Statistikbanken offentliggøres tallene under emnet Priser og prisindeks for jordbrug, hver måned, kvartal og årligt.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: Udgivelseskalender.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken udgives en gang om året i Nyt fra Danmarks Statistik om *Jordbrugets prisforhold*.

8.5 Publikationer

Ikke relevant

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet Priser og prisindeks for jordbrug i følgende tabeller:

- LPRIS10: Salgspriser på udvalgte landbrugsprodukter efter produkt, enhed og tid
- LPRIS22: Prisindeks for jordbrugets salg og køb (2020=100) efter produkt, enhed og tid
- LPRIS28: Prisindeks for jordbrugets salg og køb (2020=100) efter produkt, enhed og tid
- LPRIS32: Priser for jordbrugets salgsprodukter efter produkt, enhed og tid
- LPRIS38: Priser for jordbrugets produktionsfaktorer efter produkt, enhed og tid
- LPRIS37: Priser for landbrugsjord og forpagtning efter region, produkt og enhed

8.7 Adgang til mikrodata

Der vil i begrænset omfang være mulighed for at få mere detaljerede oplysninger end de offentliggjorte. Diskretionshensyn over for enkeltvirksomheder begrænser de konkrete muligheder.

8.8 Anden tilgængelighed

Der leveres indeks til Eurostat på kvartaler og årsbasis. Endvidere modtager Eurostat årspriser i absolutte værdier. Data for samtlige EU-lande kan findes på Eurostats hjemmeside.

8.9 Diskretioneringspolitik

Datafortrolighedspolitik i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Visse priser er ikke tilgængelige grundet fortrolighedshensyn, men indgår i de samlede indeks.

8.11 Reference til metodedokumenter

Statistikken følger fælleseuropæiske definitioner og retningslinjer i Handbook for EU Agricultural Price Statistic, version 2.0.

En omfattende metodebeskrivelse af de indeksberegninger der ligger til grund for denne statistik, findes i publikationen Indeksberegninger i Danmarks Statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevareerhverv, Erhvervsstatistik. Kontaktpersonen for statistikken er Simone Thun, tlf: 51 36 92 51 og e-mail: SIT@dst.dk.